Grammar: Present Participle Used for Reduction of Clauses

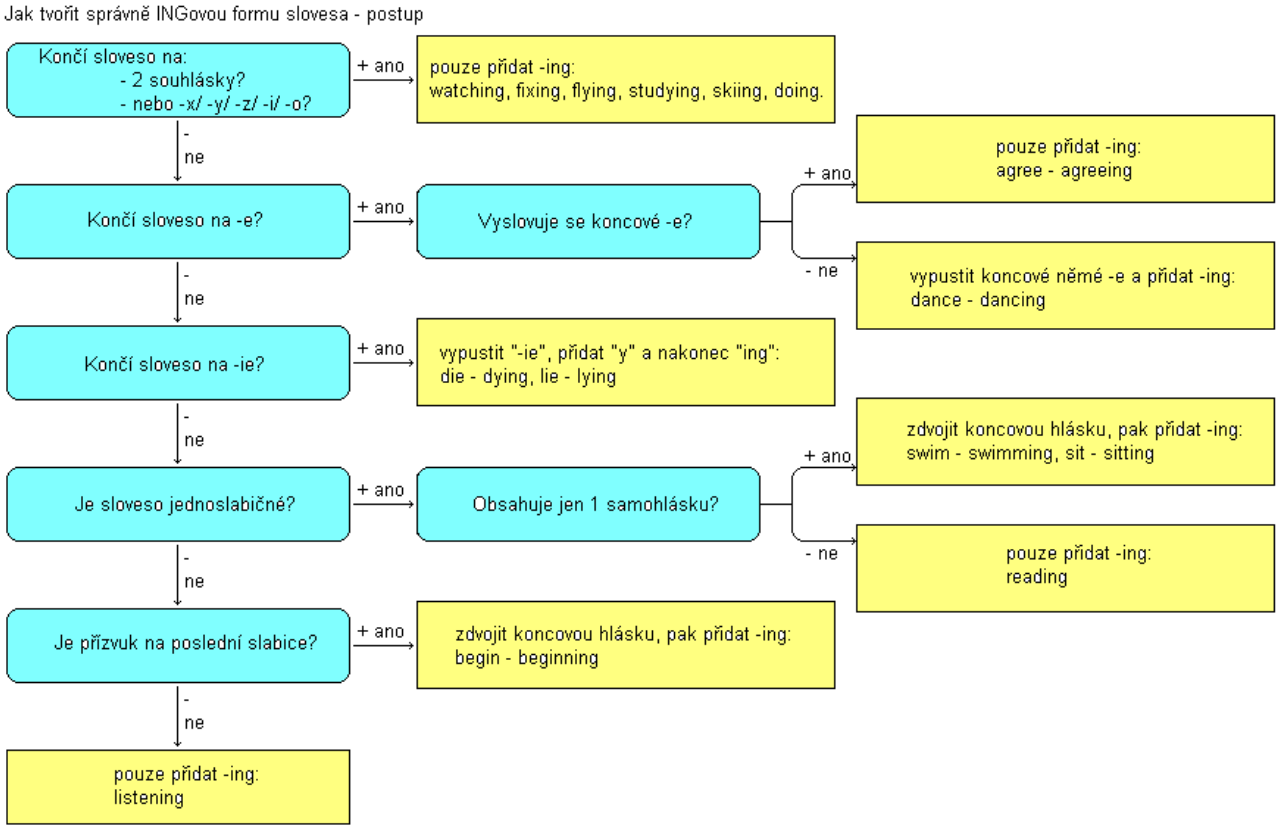
*části označené hvězdičkou jsou navíc a nebudou vyžadovány v testu

Jak je z názvu patrné, následující gramatika se bude zabývat praticipiem, tj. příčestím, v tomto případě přítomným příčestím (-ing form), někdy take nazývaným "gerundium". Z předchozího studia určitě víte, jak se přítomné příčestí (present participle) tvoří a kde se používá:

Tvoření -ing-ové formy:

infinitive	**-ing form**	
to work	working	Sloveso končící na 2 souhlásky – přidat jednoduše -ing
to do	doing	
to ski	skiing	
to see	seeing	U infinitivu se čte koncové "e" – jednoduše přidat –ing
to dance	dancing	U infinitivu se nečte koncové "e" (je němé) – před –ing ho vypustit
to r**ea**d	reading	Krátké jednoslabičné sloveso se 2 samohláskami – přidat –ing
to sw**i**m	swimming	Krátké jednoslabičné sloveso s 1 samohláskou – před –ing zdvojit koncovou hlásku
to fix	fixing	Koncové x, y, w se nikdy nezdvojují.
to **lis**ten	listening	Dvouslabičné sloveso s přízvukem na 1. slabice – přidat jednoduše –ing
to be**gin**	beginning	Dvouslabičné sloveso s přízvukem na 2. slabice – před –ing zdvojit koncovou hlásku
to play	playing	Infinitiv končící na –y – přidat jednoduše -ing
to fly	flying	
to die	dying	Infinitiv končící na –ie – "ie" vypustit, přidat "y" a -ing

Níže je tvoření znázorněno graficky:

Přítomné příčestí se používá:

a) tvoří podstatné jméno ze slovesa. Může pak stát na místě podmětu nebo po předložce.

***Using** a computer saves my time at work. **Playing** football is his hobby. **Skiing** is her hobby.*

b) po předložkách:

*A saw is used **for cutting** wood. We begin **by focusing** on the interaction between a user and a PC operating system. **Without** the user **being** aware of the details, the operating system manages the computer's resources.*

c) po některý slovech a slovních spojeních, například:

Look forward to + -ing = těšit se na něco	We **look forward to** hav**ing** cheaper and faster computers.	"to" zde není částice tvořící infinitiv, ale předložka
It is not worth do**ing** this. Nemá to cenu dělat.	It's no use/good do**ing** this. Nemá to smysl dělat. Je to k ničemu to dělat.	
Get used to + -ing = zvyknout si na něco	I can't **get used to** logg**ing** on using my new password.	Musíme tak odlišit tento výraz od "be used to + infinitiv = být používán k"

d) po slovesech vyjadřujících začátek a konec činnosti: start, begin, stop, finish: *When did you start learn**ing** English?*
e) někdy po slovesech smyslového vnímání: hear, see, smell, watch: *Yesterday, I saw him walk**ing** in the park.*
f) po některých dalších slovesech, např.:
admit, appreciate, avoid, celebrate, consider, deny, escape, excuse, explain, feel like, forgive, can´t help, imagine, keep, miss, postpone, need, practice, prevent, recall, report, resist, risk: *Avoid us**ing** this machine in water.*
g) pro vyjádření oblíbených a neoblíbených činností:

I	like	mám rád,líbí se mi	cook**ing.**
	love	strašně mám rád, miluji	
	am interested in	zajímám se o	
	don't like	nemám rád	
	dislike	nemám rád	
	hate	nesnáším, nenávidím	
	am afraid of	obávám se	
	am keen on	mám strašně rád, jsem posedlý	
	am fond of	mám rád	
	prefer	dávám přednost	

h) k tvorbě přídavných jmen: interest**ing** (nutno odlišovat od: interested), runn**ing** water

i) k tvorbě průběhových časů, tj.

přítomného průběhového (Present Progressive/Continuous): *What is he doing? He is fix**ing** the bug.*

minulého průběhového (Past Progressive/Continuous): *He was overtak**ing** another car when the accident happened.*

budoucího průběhového (Future Progressive/Continuous): *Tomorrow at 10, I will be writ**ing** a letter.*

předpřítomného průběhového (Present Perfect Progressive/Continuous): *I have been dream**ing** of it since I was a kid.*

*předminulého průběhového (Past Perfect Progressive/Continuous): *It had been rain**ing** for two hours before we left.*

*předbudoucího průběhového (Future Perfect Progressive/Continuous): *By the time she comes, I will have been work**ing** on the project for two hours.*

Nyní se podíváme na další využití přítomného příčestí.

Study the following sentences:

Původní znění	**Využití přítomného příčestí**	
The photons move up and down inside the ruby crystal. They travel at the speed of light.	The photons move up and down inside the ruby crystal, **travelling** at the speed of light.	*Fotony cestují nahoru a dolů rubínovou tyčkou, pohybujíce se rychlostí světa. přechodník přítomný (souvětí souřadné)*
The generator rotates. (As a result,) it produces electricity.	The generator rotates, **producing** electricity.	*Generátor se točí, vyráběje elektřinu.*

Jak je patrno z výše uvedených příkladů, přítomné příčestí se používá i k redukci/kondenzaci (tj. zhuštění) vedlejších vět v **činném rodě**, zejména pokud činnost v obou větách probíhá současně, či druhá činnost bezprostředně následuje po první nebo je jejím logickým důsledkem. Z vedlejší věty se vypustí podmět a tvar slovesa se změní na tvar -ingový, a to bez ohledu na to, v jakém čase byla původní vedlejší věta. Sdělení ve výsledné větě je stále v činném rodě, ale je zhuštěnější, stručnější, kratší, ale také formálnější. Abyste ale mohli redukci provést, musí být splněna jedna důležitá podmínka: **v obou větách - jak v hlavní, tak vedlejší - musí být stejný podmět:**

Reading my newspaper, I heard the doorbell ring. = When I was reading my newspaper, I heard the doorbell ring.

Uvedené souvětí začíná vedlejší zkrácenou/redukovanou větou, kde byl tedy vypuštěn podmět a tvar slovesa se změnil na ingovou formu, u níž nelze určit osobu. Vedlejší věta tedy nemá nyní podmět, tj. automaticky se předpokládá, že podmět je stejný jako podmět ve větě hlavní, kde je vyjádřen, tj. I.

Porovnejte s nesmyslnou větou: ~~Reading my newspaper, the doorbell rang.~~ (Věta zní tak, jako by doorbell byl podmětem i první věty, tj. jako by četl noviny, tj. je nesmyslná).

Příčestí přítomné se používá nejen k redukci souřadných souvětí, ale i různých druhů vedlejších vět. V češtině odpovídá někdy tomuto tvaru tvar přechodníkový, nicméně v psané technické angličtině vůbec nezní archaicky a používá se poměrně často:

After I replaced the battery, I switched the gadget on again.	After **replacing** the battery, I switched the gadget on again.	*Po vyměnění baterie…* *(vedlejší věta časová)*
While he was replacing the bulb, he got an electric shock. When you work with electricity, you must be careful.	(While) **replacing** the bulb, he got an electric shock. (When) **working** with electricity, you must be careful.	*Při vyměňování žárovky…* *(Vv časová)* *Pracujíce s elektřinou, musíte být opatrní.*
As I do not understand the equation, I must ask the teacher.	Not **understanding** the equation, I must ask the teacher.	*Nerozumějíc té rovnici,…* *(Vv důvodová)*
Although the machine generated some electricity, it was not powerful enough to power the entire city.	Although **generating** some electricity, the machine was not powerful enough to power the entire city.	*Ač vyráběje nějakou elektřinu,….* *(Vv přípustková)*
A current which changes its direction is called an alternating current. A person who breaks the law should be punished. The flats that are currently being built will be expensive.	A current **changing** its direction is called an alternating current. A person **breaking** the law should be punished. The flats currently being built will be expensive.	*Proud měnící svůj směr…* *(Vv vztažná)* *Člověk porušující zákon musí být potrestán.* *Ty právě stavěné byty budou drahé.*
Please excuse the fact that I am late.	Please excuse my **being** late. Please excuse me for **being** late.	*Prosím omluvte můj pozdní příchod.* *Prosím omluvte mne za můj pozdní příchod. (Vv předmětná)*